

Η αρχή της νομιμότητας

14.10.2023

Άρθρο 78 Σ

«1. Κανένας φόρος δεν επιβάλλεται ούτε εισπράττεται χωρίς τυπικό νόμο που καθορίζει το υποκείμενο της φορολογίας και το εισόδημα, το είδος της περιουσίας, τις δαπάνες και τις συναλλαγές ή τις κατηγορίες τους, στις οποίες αναφέρεται ο φόρος.

[...]

4. Το αντικείμενο της φορολογίας, ο φορολογικός συντελεστής, οι απαλλαγές ή εξαιρέσεις από τη φορολογία και η απονομή των συντάξεων δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης.»

Περιεχόμενο της αρχής της νομιμότητας

- Απαιτείται τυπικός νόμος
- Δεν αρκεί ουσιαστικός νόμος
- Ο νόμος πρέπει να ορίζει τα ουσιώδη στοιχεία του φόρου:
 - Φορολογικό υποκείμενο
 - Φορολογικό αντικείμενο
 - Συντελεστή
 - Απαλλαγές ή εξαιρέσεις (φορολογική βάση)

Ουσιώδη στοιχεία του φόρου

- Ορολογία
 - Φορολογικό υποκείμενο – υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής
 - Φορολογικό αντικείμενο – αντικειμενικό πεδίο εφαρμογής
 - Απαλλαγές υποκειμενικές/αντικειμενικές
 - «Διεύρυνση φορολογικής βάσης»
- Ουσιαστικές – διαδικαστικές διατάξεις

ΣτΕ Ολομ. 3174/2014

4. Επειδή, στο άρθρο 78 παρ. 1 και 2 του Συντάγματος ορίζονται τα εξής: «1. Κανένας φόρος δεν επιβάλλεται ούτε εισπράττεται χωρίς τυπικό νόμο που καθορίζει το υποκείμενο της φορολογίας και το εισόδημα, το είδος της περιουσίας, τις δαπάνες και τις συναλλαγές ή τις κατηγορίες τους στις οποίες αναφέρεται ο φόρος. 2. Φόρος ή άλλο οποιοδήποτε οικονομικό βάρος δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος που εκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενο εκείνου κατά το οποίο επιβλήθηκε.»

5. Επειδή, η πρόβλεψη στο νόμο ότι με την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος παραγράφεται η αξίωση του Δημοσίου για τη βεβαίωση και επιβολή συγκεκριμένου φόρου, συνιστά, κατά την έννοια της παραγράφου 1 του πιο πάνω άρθρου 78 του Συντάγματος, ουσιαστικό στοιχείο της οικείας φορολογικής ενοχής.

ΣτΕ 1738/2017

6. Επειδή, εκδήλωση της, απορρέουσας, κατά τα προεκτεθέντα, από την αρχή του κράτους δικαίου, αρχής της ασφάλειας δικαίου ειδικώς στο φορολογικό δίκαιο αποτελούν οι θεσπιζόμενες με το άρθρο 78 του Συντάγματος ρυθμίσεις. Ειδικότερα, στο άρθρο αυτό ορίζονται τα εξής: «1. Κανένας φόρος δεν επιβάλλεται ούτε εισπράττεται χωρίς τυπικό νόμο που καθορίζει το υποκείμενο της φορολογίας και το εισόδημα, το είδος της περιουσίας, τις δαπάνες και τις συναλλαγές ή τις κατηγορίες τους στις οποίες αναφέρεται ο φόρος. 2. Φόρος ή άλλο οποιοδήποτε οικονομικό βάρος δεν μπορεί να επιβληθεί με νόμο αναδρομικής ισχύος που επεκτείνεται πέρα από το οικονομικό έτος το προηγούμενο εκείνου κατά το οποίο επιβλήθηκε». Κατά την έννοια των διατάξεων αυτών, ερμηνευομένων ενόψει των ανωτέρω εκτεθέντων ως προς τις πηγάζουσες από την αρχή της ασφάλειας δικαίου απαιτήσεις, η πρόβλεψη στο νόμο ότι με την πάροδο ορισμένου χρονικού διαστήματος παραγράφεται η αξίωση του Δημοσίου για τη βεβαίωση και επιβολή συγκεκριμένου φόρου συνιστά ουσιαστικό στοιχείο της οικείας φορολογικής ενοχής κατά την παράγραφο 1 του ως άνω άρθρου 78.

ΣτΕ 2334/2016

15. Επειδή, κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 5 και 78 παρ. 1 του Συντάγματος, η φορολογούμενη ύλη, όπως η περιουσία, δεν επιτρέπεται να είναι πλασματική, αλλά πρέπει να είναι πραγματική (βλ. λ.χ. ΣτΕ Ολομ. 29/2014, Ολομ. 4003/2014, Ολομ. 2563/2015, Ολομ. 2564/2015, 884/2016 επταμ.). Με τις προεκτεθείσες διατάξεις του άρθρου 41 του ν. 1249/1982 θεσπίστηκε αντικειμενικό σύστημα προσδιορισμού της φορολογητέας αξίας των ακινήτων κατά τρόπο ώστε, βάσει προκαθορισμένων, ειδικών και πρόσφορων κριτηρίων, να προκύπτει για κάθε ακίνητο μιας περιοχής ορισμένη αξία, ανταποκρινόμενη, κατά προσέγγιση, στην πραγματική αγοραία αξία αυτού (βλ. ΣτΕ Ολομ. 4003/2014), δηλαδή στην ελάχιστη εύλογη αξία αγοραπωλησίας που θα συμφωνούσαν δύο καλά ενημερωμένοι και επιμελείς συναλλασσόμενοι, που δεν έχουν σχέση μεταξύ τους. Η αξία αυτή ανάγεται μεν σε μια υποθετική/δυνητική συναλλαγή, αλλά αφορά στη πραγματική αξία του ακινήτου στην αγορά, η οποία επιτρεπώς κατά το Σύνταγμα υπόκειται σε φόρο (επί της περιουσίας). Συνεπώς, οι εν λόγω διατάξεις παρέχουν στη Διοίκηση εξουσιοδότηση για προσδιορισμό (αρχικό ή με αναπροσαρμογή) των τιμών εκκίνησης υπό τον όρο ότι ο τρόπος καθορισμού τους εγγυάται επαρκώς ότι η φορολογούμενη αξία της ακίνητης περιουσίας είναι πραγματική και όχι πλασματική (πρβλ. ΣτΕ Ολομ. 4003/2014, 3833/2014 επταμ.) ...

ΣτΕ 2334/2016

15. ... Ειδικότερα, κατά την έννοια των εν λόγω διατάξεων του ν. 1249/1982, ερμηνευόμενων υπό το φως των άρθρων 4 (παρ. 5) και 78 (παρ. 1) του Συντάγματος, ο προσδιορισμός αυτός πρέπει να διενεργείται με βάση ενιαία (για το σύνολο των περιοχών που έχουν ενταχθεί στο σύστημα αντικειμενικού προσδιορισμού), διαφανή, αρκούντως ορισμένη, πρόσφορη και οικονομετρικά άρτια μεθοδολογία (πρβλ. ΣτΕ 3335/2015, 1582/2015), ώστε να παρέχονται στους βαρυνόμενους επαρκή εχέγγυα ορθού καθορισμού της φορολογούμενης αξίας των ακινήτων τους και να τηρείται από τα αρμόδια διοικητικά όργανα το ίσο μέτρο (γνωμοδοτικής και αποφασιστικής) κρίσης. Η τοιαύτη ειδική μέθοδος, η υιοθέτηση της οποίας προβλέπεται, άλλωστε, στο Μνημόνιο Οικονομικής και Χρηματοπιστωτικής Πολιτικής που περιλαμβάνεται στην από 14.05.2014 επιστολή προθέσεων της Ελληνικής Πολιτείας προς το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο ..., πρέπει, ιδίως, να λαμβάνει προσηκόντως υπόψη την κοινώς γνωστή (βλ. ΣτΕ Ολομ. 4003/2014, σκέψη 11) αλλά και σημειούμενη στις σχετικές ετήσιες εκθέσεις του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας ... παρατεταμένη και σταδιακά εντεινόμενη ύφεση της αγοράς ακινήτων, συνεπεία της οικονομικής κρίσης και της επιβάρυνσης της ακίνητης περιουσίας με νέους φόρους, από το 2010 και μετά. ...

ΣτΕ 2334/2016

15. ... Πράγματι, η εν λόγω ύφεση ναι μεν δημιουργεί μη ομαλές συνθήκες στην αγορά ακινήτων, που ενδέχεται σε διάφορες περιοχές να χαρακτηρίζονται από ελαχιστοποίηση του αγοραστικού ενδιαφέροντος και, συνακόλουθα, της πιθανότητας διάθεσης των προσφερόμενων ακινήτων και κίνησης της σχετικής αγοράς, αλλά το στοιχείο τούτο δεν σημαίνει αδυναμία προσδιορισμού κατά προσέγγιση της πραγματικής αγοραίας αξίας των ακινήτων, όπως υποστηρίζει το Ελληνικό Δημόσιο, αλλά παράγοντα ληπτέο υπόψη στο πλαίσιο της προαναφερόμενης μεθόδου (πρβλ. ΣτΕ Ολομ. 4003/2014, σκέψη 12). Εξάλλου, κατά την κοινή πείρα, ιδιαίτερα σημαντικό στοιχείο προσδιορισμού της αγοραίας αξίας ενός ακινήτου είναι η τοποθεσία του. **Συνεπώς, ο κανονιστικός ορισμός των αντικειμενικών αξιών πρέπει, κατά την έννοια των προεκτεθεισών εξουσιοδοτικών διατάξεων του άρθρου 41 του ν. 1249/1982, ερμηνευόμενων ενόψει των άρθρων 4 (παρ. 5) και 78 (παρ. 1) του Συντάγματος, να γίνεται κατά ζώνες (πρβλ. ΣτΕ 1024/2013 επταμ., 2019/2012 επταμ.), που παρουσιάζουν τέτοια ομοιογενή χαρακτηριστικά** όσον αφορά την αγορά των ακινήτων, ώστε να δικαιολογείται ο καθορισμός της ίδιας αντικειμενικής (κατά προσέγγιση πραγματικής αγοραίας ανά τ.μ.) αξίας για τα ακίνητα που βρίσκονται εντός των ορίων εκάστης ζώνης.

Συνέπειες της αρχής της νομιμότητας

- Απαγορεύεται η κανονιστική αρμοδιότητα για τον καθορισμό των ουσιαστών στοιχείων του φόρου
- Στενή ερμηνεία των φορολογικών διατάξεων
- Επιστροφή των αχρεωστήτως καταβληθέντων φόρων
- Απαγορεύεται η αναδρομική νομοθετική κύρωση φορολογικών κανονιστικών πράξεων
- Δεν επιτρέπονται φορολογικές ρυθμίσεις με σύμβαση

Απαγόρευση κανονιστικής αρμοδιότητας

Άρθρο 9 ΚΦΔ

1. Ο Διοικητής δύναται να εκδίδει ερμηνευτικές εγκυκλίους, καθώς και οδηγίες για την εφαρμογή της φορολογικής νομοθεσίας. Οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι δημοσιεύονται στον ιστότοπο της ΑΑΔΕ και ισχύουν από τη δημοσίευσή τους.
2. Οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι είναι δεσμευτικές για τη Φορολογική Διοίκηση, έως ότου ανακληθούν ρητά ή έως ότου τροποποιηθεί η νομοθεσία την οποία ερμηνεύουν. Η τυχόν μεταβολή της ερμηνευτικής θέσης της Φορολογικής Διοίκησης δεν ισχύει αναδρομικά σε περίπτωση που συνεπάγεται τη χειροτέρευση της θέσης των φορολογουμένων.
3. Οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι δεν είναι δεσμευτικές για τους φορολογούμενους
4. Απαντήσεις που παρέχονται ή απόψεις που διατυπώνονται από υπάλληλο της Φορολογικής Διοίκησης σχετικά με την ερμηνεία της φορολογικής νομοθεσίας, δεν δεσμεύουν τη Φορολογική Διοίκηση, εκτός από τις περιπτώσεις, στις οποίες αυτό προβλέπεται στον Κώδικα.

ΔΕΔ 1239/2023

Επειδή σύμφωνα με την Ε. 2173/2020: «...

Ζ. Παραδείγματα Για την καλύτερη κατανόηση των προϋποθέσεων θεμελίωσης αλληλέγγυας ευθύνης παρατίθενται τα πιο κάτω παραδείγματα: ...

41. Το 2016 διενεργήθηκε έλεγχος από τη Φορολογική Διοίκηση για το οικονομικό έτος 2012, κατά τον οποίο δεν προσκομίστηκαν τα τηρούμενα φορολογικά βιβλία και στοιχεία. Συνεπεία αυτού σε βάρος ανώνυμης εταιρείας καταλογίστηκαν για το οικονομικό έτος 2012 φόροι με εξωλογιστικό προσδιορισμό σύμφωνα με το ν.2238/1994 και το άρθρο 30 του Π.Δ. 186/1992. Η δήλωση φορολογίας εισοδήματος για το οικονομικό έτος 2012 είχε υποβληθεί εμπρόθεσμα κατά τη διάρκεια της θητείας του Α (Διευθύνων Σύμβουλος). Στο χρόνο του ελέγχου Διευθύνων Σύμβουλος είναι ο Β λόγω αντικατάστασης του Α από την 1-10-2013. Σε αυτή την περίπτωση αλληλέγγυα υπεύθυνο πρόσωπο για τους φόρους που καταλογίστηκαν κατόπιν ελέγχου το 2016, είναι ο Β, καθώς εκείνος είχε την υποχρέωση να προσκομίσει στη Φορολογική Διοίκηση τα τηρούμενα βιβλία - στοιχεία της Α.Ε. Εφόσον έχουν ληφθεί μέτρα αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος του Α δύναται να αρθούν με την προϋπόθεση της υποβολής αίτησης προς την υπηρεσία που έλαβε τα μέτρα ...».

ΔΕΔ 1239/2023

Επειδή εν προκειμένω, ο προσφεύγων Πρόεδρος της εταιρείας με την επωνυμία με ΑΦΜ κατά το διάστημα από 30-06-2012 έως 08-12-2017 και Διευθύνων Σύμβουλος από 30-06-2016 έως 17-02-2017. ...

Επειδή όπως προκύπτει από την οικεία Έκθεση Ελέγχου (σελ. 9), ο προσφεύγων είχε υποβάλει ενώπιον του 2ου ΕΛ.ΚΕ. ΑΤΤΙΚΗΣ το υπ' αριθμόν/17-11-2022 Υπόμνημα, με το οποίο ισχυρίστηκε πως τα βιβλία και στοιχεία της εταιρείας είχαν μεταφερθεί στην κατοικία του (ως ο μόνος και πραγματικός δικαιούχος της εταιρείας) μετά από εντολή του και στη φωτιά του 2021 καταστράφηκαν, χωρίς να γίνει γνωστοποίηση στην αρμόδια φορολογική αρχή για την διαφύλαξη των λογιστικών αρχείων εκτός της έδρας της επιχείρησης.

ΔΕΔ 1239/2023

Επειδή σύμφωνα με το άρθρο 9, παρ. 2 του Κ.Φ.Δ. «Οι ερμηνευτικές εγκύκλιοι είναι δεσμευτικές για τη Φορολογική Διοίκηση, έως ότου ανακληθούν ρητά ή έως ότου τροποποιηθεί η νομοθεσία την οποία ερμηνεύουν. Η τυχόν μεταβολή της ερμηνευτικής θέσης της Φορολογικής Διοίκησης δεν ισχύει αναδρομικά σε περίπτωση που συνεπάγεται τη χειροτέρευση της θέσης των φορολογουμένων».

Επειδή σε κάθε περίπτωση, με βάση το ανωτέρω αναφερόμενο παράδειγμα της Ε. 2173/2020, δεν ήταν ο προσφεύγων το πρόσωπο που είχε την υποχρέωση να προσκομίσει τα βιβλία και στοιχεία της εταιρείας κατά τη χρονική στιγμή του ελέγχου. Ως εκ τούτου, ο ισχυρισμός του προσφεύγοντος γίνεται αποδεκτός και ο ίδιος παύει να θεωρείται αλληλεγγύως υπεύθυνος για τις επίμαχες οφειλές του νομικού προσώπου.

Ερμηνεία των φορολογικών διατάξεων

- Αρχή της στενής ερμηνείας
- Διαδεδομένη φράση: η «στενή γραμματική ερμηνεία»
- Ερμηνευτικές μέθοδοι
 - Γραμματική ερμηνεία
 - Τελολογική ερμηνεία
 - Η ιστορική ερμηνεία (αντικειμενική και υποκειμενική)
 - Η συστηματική ερμηνεία
- Δεν επιτρέπεται:
 - Διασταλτική ή συσταλτική ερμηνεία
 - Η κατ' αναλογία εφαρμογή διατάξεως νόμου
 - Η κατ' αντιδιαστολή ερμηνεία (*argumentum a contrario*)
 - Η εκ της σιωπής του νόμου συναγωγή συμπεράσματος (*argumentum a silentio*)

ΣτΕ 103/1990

4. Επειδή στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 4 του Ν.Δ. 3323/1955 "περί φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων", όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 παρ. 1 του Ν. 1326/1983 (φ. 19), ορίζεται ότι: "Το εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες και από κάθε είδους συντάξεις μειώνεται κατά ποσοστό πενήντα τα εκατό (50%) μέχρι ποσού καθαρού εισοδήματος τριακοσίων χιλιάδων (300.000) δραχμών και κατά ποσοστό πέντε τα εκατό (5%) στο τμήμα του καθαρού εισοδήματος από τριακόσιες χιλιάδες μία (300.001) μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) δραχμές". Περαιτέρω, κατά την παρ. του αυτού άρθρου, η οποία προσετέθη με το άρθρο του Ν. 1249/1982 (φ. 43), "κατ' εξαίρεση, αντί για τη μείωση του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, ορίζεται μείωση σε ποσοστό πενήντα τα εκατό (50%) για το ποσό των καθαρών αποδοχών ως τις τετρακόσιες χιλιάδες (400.000) δραχμές και σε είκοσι πέντε τα εκατό (25%) για το τμήμα των καθαρών αποδοχών από τετρακόσιες χιλιάδες μία (400.001) ως εξακόσιες χιλιάδες (600.000) δραχμές, προκειμένου για το καθαρό εισόδημα από κύριες αποδοχές που αποκτούν αποκλειστικά από την παροχή υπηρεσιών στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση οι ηχολήπτες ... οι οποίοι δεν έχουν την ιδιότητα του μόνιμου δημόσιου υπαλλήλου και είναι γραμμένοι στα οικεία επαγγελματικά σωματεία της ΕΡΤ και της ΥΕΝΕΔ".

ΣΤΕ 103/1990

4. ... Από την ως άνω διάταξη του άρθρου 4 παρ. 11 του Ν.Δ. 3323/1955, η οποία ως θεσπίζουσα φορολογική απαλλαγή είναι στενώς ερμηνευτέα, συνάγεται ότι τις προβλεπόμενες από αυτήν μειώσεις στο καθαρό εισόδημα από κύριες αποδοχές που αποκτώνται αποκλειστικά από την παροχή υπηρεσιών στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση δικαιούνται μόνον τα πρόσωπα τα οποία, χωρίς να έχουν την ιδιότητα του μόνιμου δημοσίου υπαλλήλου, έχουν προσληφθεί στη ραδιοφωνία ή την τηλεόραση με την ειδικότητα του ηχολήπτη, την οποία και εξασκούν, όχι δε και τα πρόσωπα που έχουν προσληφθεί με άλλη ειδικότητα και απλώς ασκούν καθήκοντα ηχολήπτη, η έννοια δε αυτή της ως άνω διατάξεως συνάγεται και από το γεγονός ότι ως πρόσθετη προϋπόθεση για την εφαρμογή της απαιτείται η εγγραφή στο τυχόν υφιστάμενο οικείο επαγγελματικό σωματείο (ηχοληπτών).

ΣτΕ 1890/1994

4. Επειδή, στο άρθρο 21 παρ. 2 περ. ζ του Ν. 1249/1982 (φ. 43) ορίζεται ότι απαλλάσσονται από το φόρο ακίνητης περιουσίας "οι συνεταιρισμοί γεωργών, κτηνοτρόφων, πτηνοτρόφων, μελισσοκόμων, σηροτρόφων, υλοτόμων, παραγωγών δασικών προϊόντων και αλιέων, καθώς και οι Ενώσεις των Συνεταιρισμών αυτών οποιουδήποτε βαθμού, για τα ακίνητά τους, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που χρησιμοποιούνται στις βιομηχανικές εκμεταλλεύσεις τους, είτε εταιρειών που συνεστήθησαν ή θα συσταθούν από γεωργοκτηνοτροφικές συνεταιριστικές οργανώσεις, οποιουδήποτε βαθμού, αυτοτελώς ή σε συνεργασία με το Δημόσιο". Οπως προκύπτει από τη διατύπωση της διατάξεως αυτής, η οποία, άλλωστε, ως θεσπίζουσα φορολογική απαλλαγή είναι στενώς ερμηνευτέα, αλλά και από το σκοπό του νομοθέτη, ο οποίος θέλησε να απαλλάξει αγροτικούς συνεταιρισμούς, απαλλάσσονται μεν από το φόρο ακίνητης περιουσίας πλην των συνεταιρισμών αυτών και εταιρείες μεταξύ των οποίων και ανώνυμες, εφόσον όμως οι τελευταίες συνεστήθησαν ή θα συσταθούν από συνεταιριστικές οργανώσεις, και έχουν ως μετόχους αποκλειστικά αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις οποιουδήποτε βαθμού (δηλ. πρωτοβάθμιες, δευτεροβάθμιες ή τριτοβάθμιες, άρθρ. 1 και 5 Ν. 921/79 και, ήδη, άρθρ. 1 και 2 Ν. 1541/85) ή και το Δημόσιο, όχι δε και άλλες εταιρείες, και αν ακόμη οι τελευταίες έχουν ως μετόχους αποκλειστικά αγροτικές συνεταιριστικές οργανώσεις (Σ.τ.Ε. 2196/90 επταμ., 2026/91 κ.α.).

ΣτΕ 1766/2021

4. Επειδή, η προαναφερόμενη διάταξη της περίπτωσης γ' του άρθρου 6 του α.ν. 1521/1950, η οποία, ως θεσπίζουσα φορολογική απαλλαγή, είναι στενώς ερμηνευτέα (πρβλ. λ.χ. ΣτΕ 3989/1995 επταμ., 3015/2009, 3466/2012, 3321/2015, 1611/2020 επταμ.), προβλέπει φοροαπαλλαγή για την αγορά ακινήτων από ιερούς ναούς, γενικώς, ήτοι, χωρίς περιορισμό ως προς το δόγμα ή τη θρησκεία, και, συνεπώς, εφαρμόζεται όχι μόνον στους ιερούς ναούς της (κατά το άρθρο 3 του Συντάγματος, επικρατούσας στην Ελλάδα θρησκείας της) Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας του Χριστού, αλλά και στους ναούς/ευκτήριους οίκους οποιασδήποτε άλλης γνωστής θρησκείας ή δόγματος αυτής (πρβλ. ΣτΕ 549/1991, σκέψη 3), τέτοια, δε, γνωστή θρησκεία είναι και εκείνη που πρεσβεύουν οι “Μάρτυρες του Ιεχωβά” (βλ. ΣτΕ Ολομ. 4202/2012). Εξάλλου, ο φορολογούμενος, που επιδιώκει να τύχει της προβλεπόμενης από την ως άνω διάταξη απαλλαγής για τους ιερούς ναούς, φέρει και το βάρος επίκλησης και τεκμηρίωσης των προϋποθέσεων εφαρμογής της (πρβλ. λ.χ. ΣτΕ 2215/2003, 2526/2006, 735/2012).

ΔΠρΠειρ ΕΑ 34/2021

6. Επειδή, όπως προκύπτει από τις προαναφερθείσες διατάξεις, σε περίπτωση άσκησης αίτησης αναστολής εκτέλεσης κατά πράξης της διοικητικής εκτέλεσης, όπως η προσβαλλόμενη ατομική ειδοποίηση (βλ. Ε.Α. Σ.τ.Ε. 215/2016) που εκδίδεται μετά από τη διαδικασία επιβολής του φόρου ή εν γένει επιβολής φορολογικών προστίμων ή άλλων συναφών κυρώσεων, ήτοι στο πλαίσιο εκδίκασης εν γένει των φορολογικών διαφορών, ο αιτών (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) υποχρεούται, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 203 παρ. 2 του Κ.Δ.Δ., όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της με τη διάταξη του άρθρου 12 παρ.1 του ν. 4051/2012, να υποβάλει δήλωση περιουσιακής κατάστασης, στην οποία να αναγράφεται το παγκόσμιο εισόδημά του από κάθε πηγή και η περιουσιακή του κατάσταση στην Ελλάδα και στην αλλοδαπή, καθώς και της συζύγου και των ανήλικων τέκνων του, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην ανωτέρω διάταξη. Η εν λόγω ρύθμιση έχει ως σκοπό να παράσχει στο δικαστήριο, το οποίο εκδικάζει την αίτηση αναστολής, τη δυνατότητα να εκτιμήσει, αν και σε ποίο βαθμό η βεβαίωση των φόρων ή άλλων συναφών κυρώσεων ή προστίμων και η λήψη σχετικών αναγκαστικών μέτρων δύνανται πράγματι να επιφέρουν ανεπανόρθωτη βλάβη στον αιτούντα, ο οποίος προβάλλει το σχετικό ισχυρισμό. ...

ΔΠρΠειρ ΕΑ 34/2021

6. ... Και τούτο, διότι σύμφωνα με το άρθρο 228 παρ. 2 του εν λόγω Κώδικα, για την εκδίκαση της αίτησης αναστολής κατά πράξης της διοικητικής εκτέλεσης, εφαρμόζονται οι αντίστοιχες διατάξεις των άρθρων 200 έως 209 του ίδιου Κώδικα, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η διάταξη του άρθρου 203 παρ. 2 αυτού, όπως αυτή ισχύει κατά τον κρίσιμο εκάστοτε χρόνο, κι ως εκ τούτου, ειδικώς, προκειμένου περί αναγκαστικής εκτέλεσης επί φορολογικών διαφορών, η εν λόγω διάταξη εφαρμόζεται, όπως ισχύει για τις διαφορές αυτές μετά την ως άνω αντικατάστασή της με τη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 του ν. 4051/2012, με την οποία θεσπίσθηκε η υποχρέωση υποβολής της κατά τα ανωτέρω δήλωσης. ... Ενόψει τούτων, εφόσον σκοπός της διάταξης του άρθρου 203 παρ. 2 του Κ.Δ.Δ. είναι με την υποβολή της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης να υποδειχθούν στο Δικαστήριο όλα τα κρίσιμα οικονομικά στοιχεία που αφορούν τον αιτούντα την αναστολή, ώστε (το δικαστήριο) αυτό να είναι σε θέση να εκτιμήσει τη συνολική οικονομική του κατάσταση, κι ως εκ τούτου, να κρίνει, αν θα προκληθεί σ' αυτόν βλάβη με χαρακτήρα ανεπανόρθωτο από την άμεση εκτέλεση της πράξης, το απαράδεκτο που επέρχεται από την μη υποβολή της δήλωσης περιουσιακής κατάστασης **κατά τελολογική συστολή της διάταξης**, ερμηνεύομενη σύμφωνα με άρθρο 20 παρ. 1 του Συντάγματος, δεν αφορά στους λόγους του ένδικου βοηθήματος περί πρόδηλης βασιμότητας του εκκρεμούς κύριου ένδικου βοηθήματος, αλλά μόνον αυτούς περί ανεπανόρθωτης (οικονομικής) βλάβης.

Έννοια φορολογικής κατοικίας

- Άρθρο 4 ΚΦΕ - αρχικό
«1. Ένα φυσικό πρόσωπο είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, εφόσον:
α) έχει στην Ελλάδα τη μόνιμη ή κύρια κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του ή το κέντρο των ζωτικών του συμφερόντων, **ήτοι τους προσωπικούς ή οικονομικούς ή κοινωνικούς δεσμούς του ...**
- Άρθρο 4 ΚΦΕ – προϊσχύσαν (άρθρο 115 παρ. 1 Ν. 4549/2018)
«1. Ένα φυσικό πρόσωπο είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, εφόσον:
α) έχει στην Ελλάδα τη μόνιμη ή κύρια κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του ή το κέντρο των ζωτικών του συμφερόντων, **ήτοι τους προσωπικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς δεσμούς του ...**

Έννοια φορολογικής κατοικίας

- Άρθρο 4 ΚΦΕ – ισχύον (άρθρο 1 παρ.1 Ν.4646/2019)
«1. Ένα φυσικό πρόσωπο είναι φορολογικός κάτοικος Ελλάδας, εφόσον:
α) έχει στην Ελλάδα τη μόνιμη ή κύρια κατοικία του ή τη συνήθη διαμονή του ή το κέντρο των ζωτικών του συμφερόντων, ήτοι τους προσωπικούς και οικονομικούς δεσμούς του ...»

ΣτΕ 1445/2016

Ως τέτοιο δε (δηλαδή ως στοιχείο προσδιοριστικό της έννοιας της κατοικίας) νοούμενο στην παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4172/2013 και όχι ως αυτοτελές κριτήριο προσδιορισμού της φορολογικής κατοικίας, το κέντρο των βιοτικών σχέσεων και ζωτικών συμφερόντων ενός φυσικού προσώπου υφίσταται εκεί όπου το πρόσωπο αυτό αναπτύσσει τους προσωπικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς δεσμούς του (βλ. άλλωστε τα διαλαμβανόμενα στην αιτιολογική έκθεση για το «κέντρο των προσωπικών, οικονομικών και κοινωνικών συμφερόντων» -δίχως τη διάζευξη που έχει τεθεί στο κείμενο του νόμου- καθώς και για την κατά τα διεθνή πρότυπα και κατευθυντήριες οδηγίες του ΟΟΣΑ, συμπεριλαμβανομένων των οδηγιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έννοια αυτού). Εξάλλου, προκειμένου να κριθεί εάν ένα φυσικό πρόσωπο έχει (ή πολλώ μάλλον μεταβάλλει την επί μακρόν διατηρούμενη από αυτό) κατοικία, πρέπει να συνεκτιμώνται όλα τα πρόσφορα στοιχεία (πρβλ. ΣτΕ 1948/1956, 3870/2002, 3973/2005, 1113/2008, 259/2011 κ.ά.), όπως ιδίως η ύπαρξη στέγης, η φυσική παρουσία του ίδιου, των μελών της οικογένειάς του (στην οποία δεν περιλαμβάνονται μόνον ο ή η σύζυγος και τα τέκνα αυτού), ο τρόπος άσκησης των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, ο τρόπος των περιουσιακών συμφερόντων, ο τρόπος των διοικητικών δεσμών με τις δημόσιες αρχές και φορείς (ασφαλιστικούς, επαγγελματικούς, κοινωνικούς), ο τρόπος ανάπτυξης πολιτικών, πολιτισμικών ή άλλων δραστηριοτήτων.

ΣτΕ 1364/2017

«4. Επειδή, ο ν.4174/2013 (Κώδικας Φορολογικής Διαδικασίας, Α'170/26-7-2013) ορίζει, στο άρθρο 18 [όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 43 παρ.1 του ν.4223/2013 (Α'287/31-12-2013), με έναρξη ισχύος από τη δημοσίευση του νόμου στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως], ότι «1.... Εκπρόθεσμη φορολογική δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι την έκδοση εντολής ελέγχου από τη Φορολογική Διοίκηση...», ...

5. Επειδή, η διάταξη του άρθρου 18 παρ. 1 του ν. 4174/2013 αποβλέπει προφανώς στην ενθάρρυνση της οικειοθελούς συμμορφώσεως του φορολογουμένου προς τις φορολογικές του υποχρεώσεις και στην κατά τον τρόπο αυτόν εξασφάλιση της εξυπηρευτούσης το δημόσιο συμφέρον ταχύτερης εισπράξεως των οφειλομένων φόρων, χωρίς την καθυστέρηση που συνεπάγεται η διενέργεια ελέγχου για την διαπίστωση της φορολογικής υποχρεώσεως, η έκδοση σχετικής πράξεως και το ενδεχόμενο διοικητικής ή και δικαστικής αμφισβητήσεως αυτής, καθώς και η επιβάρυνση του φορολογουμένου με πρόσθετους φόρους, η οποία ενδεχομένως θα επιδείνωνε την οικονομική του κατάσταση και θα έθετε σε κίνδυνο την δυνατότητά του να ανταποκριθεί στις φορολογικές του υποχρεώσεις. ...»

ΣτΕ 1364/2017

5. ... Ενόψει του ως άνω επιδιωκομένου με την προαναφερθείσα διάταξη δημοσίου συμφέροντος σκοπού, η έννοια αυτής, παρά την γραμματική της διατύπωση, είναι ότι εκπρόθεσμη φορολογική δήλωση υποβάλλεται οποτεδήποτε μέχρι όχι απλώς την έκδοση εντολής ελέγχου από την φορολογική διοίκηση αλλά την κοινοποίηση αυτής στον φορολογούμενο. Άλλωστε, ενόψει της αρχής της φανεράς δράσεως της Διοικήσεως, δεν μπορεί το χρονικό όριο εντός του οποίου μπορεί ο φορολογούμενος να ασκήσει δικαίωμά του να εξαρτάται από γεγονός άγνωστο σ' αυτόν, όπως είναι η έκδοση εντολής ελέγχου. Εξάλλου, η υποβολή της δηλώσεως δεν αποκλείει την διενέργεια στην συνέχεια ελέγχου προς διαπίστωση της ακρίβειας αυτής.

ΣτΕ 3143/2015

«9. Επειδή, το άρθρο 30 παρ. 1 του ν. 2040/1992 (Α' 70) ορίζει ότι: «Από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου επιβάλλεται στις εκκοκκιστικές επιχειρήσεις ανταποδοτική εισφορά υπέρ του Οργανισμού Βάμβακος, ίση με το ένα στα εκατό (1%) στην καταβαλλόμενη στον παραγωγό τιμή κατά χιλιόγραμμο σύσπορου βαμβακιού. Το ποσό της εισφοράς αυτής κατατίθεται από τις υπόχρεες επιχειρήσεις στην Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδος σε λογαριασμό του Οργανισμού Βάμβακος. ...

10. Επειδή, από τις ανωτέρω διατάξεις, σε συνδυασμό και προς όσα εκτίθενται στην εισηγητική έκθεση του ν. 2040/1992, προκύπτει ότι η ένδικη εισφορά επιβάλλεται επί της συνολικής τελικώς καταβαλλόμενης στον παραγωγό τιμής κατά χιλιόγραμμο σύσπορου βαμβακιού, στην τιμή δε αυτή περιλαμβάνεται, κατά την έννοια των αυτών διατάξεων και το ποσό της κοινοτικής ενισχύσεως που ενδεχομένως λαμβάνουν οι παραγωγοί βάμβακος στο πλαίσιο του καθεστώτος που θεσμοθετήθηκε με το Πρωτόκολλο αριθ. 4, το οποίο προσαρτήθηκε στην Πράξη Προσχωρήσεως της Ελλάδας στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες, όπως το καθεστώς αυτό ρυθμίστηκε στη συνέχεια με σειρά ειδικότερων πράξεων του παράγωγου κοινοτικού δικαίου, που εκδόθηκαν σε εκτέλεση του ως άνω Πρωτοκόλλου, αφού και το ποσό αυτό αποτελεί μέρος, και μάλιστα ουσιώδες, της εν λόγω τιμής....»

Άρθρο 46 παρ. 2 ΚΦΔ

«Η Φορολογική Διοίκηση μπορεί με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, να προβαίνει στη λήψη των προβλεπόμενων στον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ασφαλιστικών μέτρων με βάση τον εκτελεστό τίτλο αλλά και πριν από την απόκτηση εκτελεστού τίτλου, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 691 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας.»

Άρθρο 53 Ν. 4021/2001 (ΕΕΤΗΔΕ)

«1. Για επιτακτικούς λόγους εθνικού συμφέροντος που συνίστανται στην άμεση μείωση του δημοσιονομικού ελλείμματος, επιβάλλεται ειδικό τέλος υπέρ του Δημοσίου στις ηλεκτροδοτούμενες για οικιστική ή εμπορική χρήση δομημένες επιφάνειες των ακινήτων που υπάγονται κατά τη 17η Σεπτεμβρίου κάθε έτους στο τέλος ακίνητης περιουσίας που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993 (Α' 62) σύμφωνα με τις επόμενες διατάξεις του παρόντος άρθρου. ...

3. Το ποσό του τέλους προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των τετραγωνικών μέτρων των ηλεκτροδοτούμενων δομημένων επιφανειών για τις οποίες υπολογίστηκε από τη Δ.Ε.Η. ή τους εναλλακτικούς προμηθευτές ηλεκτρικού ρεύματος το τέλος της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 2130/1993, επί το συντελεστή του ειδικού τέλους που αντιστοιχεί στην τιμή ζώνης του ακινήτου και επί το συντελεστή προσαύξησης που αντιστοιχεί στην παλαιότητα του ακινήτου σύμφωνα με τους πίνακες της προηγούμενης παραγράφου.»

ΣτΕ Ολομ. 3349/2013

10. Επειδή, στην μεν παράγραφο 1 του άρθρου 78 του Συντάγματος ορίζεται ότι «Κανένας φόρος δεν επιβάλλεται ούτε εισπράττεται χωρίς τυπικό νόμο που καθορίζει το υποκείμενο της φορολογίας και το εισόδημα, το είδος της περιουσίας, τις δαπάνες και τις συναλλαγές ή τις κατηγορίες τους, στις οποίες αναφέρεται ο φόρος», στην δε παράγραφο 4 του ιδίου άρθρου ότι «Το αντικείμενο της φορολογίας, ο φορολογικός συντελεστής, οι απαλλαγές ή εξαιρέσεις από τη φορολογία ... δεν μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης ...». Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, το αντικείμενο και το υποκείμενο του φόρου, ο φορολογικός συντελεστής καθώς και οι απαλλαγές ή εξαιρέσεις από αυτόν πρέπει να θεσπίζονται με τυπικό νόμο και όχι με πράξη της Διοικήσεως που εκδίδεται κατά νομοθετική εξουσιοδότηση. Δεν αποκλείεται, όμως, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, η επιβολή φόρου δια του προσδιορισμού του υποκειμένου, του αντικειμένου και του συντελεστή του φόρου κατά παραπομπή σε διατάξεις άλλου τυπικού νόμου, εφ' όσον έτσι προσδιορίζονται εμμέσως μεν, πλην σαφώς, τα απαιτούμενα από την διάταξη του άρθρου 78 παρ.1 του Συντάγματος απαιτούμενα προσδιοριστικά στοιχεία του φόρου.

ΑΠ Ολομ. 7/2016

Στην μεν παράγραφο 1 του άρθρου 78 του Συντάγματος ορίζεται ότι "Κανένας φόρος δεν επιβάλλεται ούτε εισπράττεται χωρίς τυπικό νόμο που καθορίζει το υποκείμενο της φορολογίας και το εισόδημα, το είδος της περιουσίας, τις δαπάνες και τις συναλλαγές ή τις κατηγορίες τους, στις οποίες αναφέρεται ο φόρος", στην δε παράγραφο 4 του ιδίου άρθρου ότι "Το αντικείμενο της φορολογίας, ο φορολογικός συντελεστής, οι απαλλαγές ή εξαιρέσεις από τη φορολογία ... δεν μπορούν να αποτελέσουν, αντικείμενο νομοθετικής εξουσιοδότησης ...". Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, το αντικείμενο και το υποκείμενο του φόρου, ο φορολογικός συντελεστής καθώς και οι απαλλαγές ή εξαιρέσεις από αυτόν πρέπει να θεσπίζονται με τυπικό νόμο και όχι με πράξη της Διοικήσεως που εκδίδεται κατά νομοθετική εξουσιοδότηση. Δεν αποκλείεται, όμως, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, η επιβολή φόρου διά του προσδιορισμού του υποκειμένου, του αντικειμένου και του συντελεστή του φόρου κατά παραπομπή σε διατάξεις άλλου τυπικού νόμου, εφ' όσον έτσι προσδιορίζονται εμμέσως μεν, πλην σαφώς, τα απαιτούμενα από την διάταξη του άρθρου 78 παρ.1 του Συντάγματος απαιτούμενα προσδιοριστικά στοιχεία του φόρου.

ΣτΕ 1413/2021

6. Επειδή, δεδομένου ότι οι αναφερόμενες στην προηγούμενη σκέψη διατάξεις του ΚΦΕ συνεπάγονται φορολογικές αλλά και λειτουργικές υποχρεώσεις (υποβολή φορολογικών δηλώσεων, τήρηση βιβλίων και στοιχείων κ.α.) των υπαγόμενων σε αυτές προσώπων καθώς και σοβαρούς περιορισμούς στα περιουσιακά τους δικαιώματα και στην οικονομική τους ελευθερία, πρέπει, ενόψει και των συνταγματικών αρχών της νομιμότητας και της βεβαιότητας του φόρου καθώς και της ασφάλειας δικαίου, να ερμηνεύονται στενά (πρβλ. ΣτΕ 176/2018, 3334, 295/2017, 2121/2016, 3327/2015, 3379/1998 επταμ. κ.α.). Εκ τούτου έπεται ότι η απαρίθμηση στις διατάξεις του ΚΦΕ των φυσικών και νομικών προσώπων που υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος είναι εξαντλητική και όχι ενδεικτική και **δεν είναι δυνατή η αναλογική ή διασταλτική εφαρμογή των διατάξεων αυτών** και σε άλλα, πλην των ρητώς αναφερομένων σε αυτές, πρόσωπα. Συνεπώς, νομικό μόρφωμα, όπως είναι η «άτυπη εταιρία», η οποία δεν αναφέρεται ρητώς στις ως άνω (άλλα ούτε και σε άλλες ισχύουσες κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο) διατάξεις που καθορίζουν τα πρόσωπα που υπάγονται στον φόρο εισοδήματος, δεν μπορεί να είναι υποκείμενο του προβλεπόμενου στον προαναφερθέντα Κώδικα φόρου εισοδήματος των φυσικών ή νομικών προσώπων.

ΣτΕ 433/2020

5. Επειδή, ούτε στον Κώδικα νόμων περί τελών χαρτοσήμου ούτε στον ν. 4169/1961 υπάρχουν διατάξεις περί παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου προς επιβολή, αντιστοίχως, του οφειλόμενου τέλους χαρτοσήμου ή της κατ' άρθρο 11 παρ. 1 περ. Γ του ν. 4169/1961 εισφοράς υπέρ ΟΓΑ. Εξάλλου, δεν μπορούν να εφαρμοσθούν ούτε οι γενικές διατάξεις περί παραγραφής του Αστικού Κώδικα, όπως η διάταξη του άρθρου 249 Α.Κ., η οποία ορίζει μεν ότι «Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, οι αξιώσεις παραγράφονται σε είκοσι χρόνια», αφορά ωστόσο αστικές σχέσεις και δικαιώματα και δεν διέπει φορολογικές διαφορές (πρβλ. ΣτΕ 582/2019 7μ., 3014/2010). Αντιθέτως, ισχύει κατ' αρχήν πενταετής προθεσμία παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου προς επιβολή του οφειλόμενου τέλους χαρτοσήμου και της κατ' άρθρο 11 παρ. 1 περ. Γ του ν. 4169/1961 εισφοράς υπέρ ΟΓΑ από το τέλος του έτους εντός του οποίου γεννάται η υποχρέωση καταβολής τέλους χαρτοσήμου, κατ' ανάλογη εφαρμογή (για τις ένδικες χρήσεις) της διάταξης της παρ. 1 του άρθρου 84 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος (Κ.Φ.Ε., ν. 2238/1994, Α' 151), και, κατ' εξαίρεση, δεκαετής προθεσμία παραγραφής της εν λόγω αξίωσης, με την αυτή αφετηρία, κατ' ανάλογη εφαρμογή (για τις ένδικες χρήσεις) της παρ. 4 του ίδιου άρθρου 84του Κ.Φ.Ε., εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου αυτής.

ΣτΕ 1611/2020

«6. Επειδή, ούτε στις διατάξεις του ν. 2367/1953 και στις επακολουθήσασες διατάξεις των νόμων 1041/1980 (Α' 75), 1326/1983, 1870/1989, 1884/1990, 2093/1992, 2873/2000, 2948/2001, 2992/2002, 3052/2002, 3283/2004, 3697/2008, 3888/2010, 3943/2011 και 3986/2011, ούτε σε εκείνες του ν. 4093/2012 που διέπουν τη διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής των οφειλομένων τελών κυκλοφορίας από την καθιέρωση της επιβολής τους έως το έτος 2012 και από το έτος 2013 και εφεξής, αντιστοίχως, ρυθμίζεται ρητώς το ζήτημα της παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου προς επιβολή των τελών κυκλοφορίας. Εξάλλου, δεν μπορούν να εφαρμοσθούν ούτε οι γενικές διατάξεις περί παραγραφής του Αστικού Κώδικα, όπως η διάταξη του άρθρου 249 Α.Κ., η οποία ορίζει μεν ότι «Εφόσον δεν ορίζεται διαφορετικά, οι αξιώσεις παραγράφονται σε είκοσι χρόνια», αφορά ωστόσο αστικές σχέσεις και δικαιώματα και δεν διέπει φορολογικές διαφορές (ΣτΕ 7μ. 432-433/2020, πρβλ. ΣτΕ 7μ. 582/2019, ΣτΕ 3014/2010). Άλλωστε η εικοσαετία δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά εύλογη, συνάδουσα προς την αρχή της αναλογικότητας, διάρκεια του κατά κανόνα χρόνου παραγραφής φορολογικών αξιώσεων. Ερμηνευόμενες, ωστόσο, οι ως άνω διατάξεις ενόψει της αρχής της ασφάλειας δικαίου, η οποία απορρέει από την αρχή του κράτους δικαίου, έχουν την έννοια ότι ...

ΣτΕ 1611/2020

6. ... βεβαίωση των τελών κυκλοφορίας σε περίπτωση μη καταβολής ή μειωμένης καταβολής αυτών, καθώς και των τυχόν οφειλομένων προστίμων, δεν μπορεί να χωρήσει μετά την πάροδο πενταετίας από τη λήξη του ημερολογιακού έτους, για το οποίο αυτά οφείλονται (πρβλ. ΣτΕ 2656/2018). Τούτο, δε, ενόψει (α) του ότι, κατ' αρχήν, εύλογος χρόνος για την άσκηση της εξουσίας του Δημοσίου προς επιβολή φόρων είναι η πενταετία, (β) η αρμοδιότητα βεβαίωσης των τελών κυκλοφορίας σε περίπτωση μη καταβολής ή μειωμένης καταβολής αυτών, καθώς και των τυχόν οφειλομένων προστίμων, ανατίθεται κατά τον νόμο στον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ. που, κατά τον χρόνο της βεβαίωσης αυτών, είναι αρμόδια για τη φορολογία εισοδήματος του κατόχου του οχήματος, στην οποία ισχύει κατά κανόνα πενταετής παραγραφή (άρθρα 84 παρ. 1 του Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος, ν. 2238/1994, Α' 151, και ήδη 36 παρ. 1 του Κώδικα Φορολογικής Διαδικασίας, ν. 4174/2013, Α' 170), (γ) η εκ μέρους της φορολογικής αρχής διαπίστωση της οικείας οφειλής χωρεί βάσει δεδομένων που προκύπτουν από στοιχεία που τηρεί η Γ.Γ.Π.Σ. ή η αρμόδια για τη βεβαίωση Δ.Ο.Υ. φορολογίας εισοδήματος. Ως εκ τούτου, η πενταετής προθεσμία για τη βεβαίωση των τελών κυκλοφορίας παρίσταται επαρκής για την άσκηση της εν λόγω εξουσίας της φορολογικής αρχής, περαιτέρω δε και εύλογη.»

ΣτΕ 2090/2021

7. ... η παράγραφος 3 (περίπτ. β) του άρθρου 24 του ν. 3296/2004 ναι μεν προβλέπει ότι η ρύθμιση της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου έχει εφαρμογή για τον Φ.Π.Α. για τις πράξεις που γίνονται από 1ης Ιανουαρίου 2005 και μετά, αλλά ούτε αποκλείει ρητώς την εφαρμογή της σε προηγούμενες (της 1.1.2005) πράξεις Φ.Π.Α., ούτε έχει τη σαφή έννοια ότι επιτάσσει τέτοιο αποκλεισμό, αφενός, **διότι θα επρόκειτο περί ερμηνείας συναγόμενης εξ αντιδιαστολής** και, αφετέρου, επειδή από τις προπαρασκευαστικές εργασίες της θέσπισής της δεν προκύπτει κάποιο στοιχείο που να δικαιολογεί, ενόψει των αρχών της αναλογικότητας και της ισότητας, απόκλιση από την αρχή της αναδρομικής εφαρμογής της ελαφρύτερης διοικητικής κύρωσης (πρβλ. ΣτΕ 1019/2021). Εξάλλου, για τους ίδιους ως άνω λόγους έχει κριθεί ότι η διάταξη της παραγράφου 2 του άρθρου 26 του ν. 3943/2011, η οποία προβλέπει ότι η ρύθμιση της παραγράφου 1 του ίδιου άρθρου έχει εφαρμογή για φύλλα ελέγχου ή πράξεις προσδιορισμού που εκδίδονται μετά τη δημοσίευση του νόμου αυτού, δεν έχει την έννοια ότι αποκλείει την εφαρμογή της σε ήδη εκδοθείσες πράξεις προσδιορισμού, κατ' απόκλιση από την αρχή της αναδρομικής εφαρμογής της ελαφρύτερης φορολογικής κύρωσης ...»

ΣτΕ 2334/2016

10. ... Εν όψει δε της αδιάσπικτης διατυπώσεως των επίμαχων διατάξεων ως προς τη συμπερίληψη και του ποσού της κοινοτικής ενισχύσεως στην ως άνω τιμή, δεν μπορεί να συναχθεί αντίθετο επιχείρημα εξ αντιδιαστολής από μόνο το γεγονός ότι με τη διάταξη του άρθρου 5α παρ. 2 περ. γ' του ν. 1790/1988 (Α' 134), άρθρο που προστέθηκε με το άρθρο 31 παρ. 2 του ν. 2040/1992, ορίστηκε ρητά ότι στη, διαφορετικού άλλωστε χαρακτήρα, ειδική ασφαλιστική εισφορά υπέρ του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.) υπόκειται η ενίσχυση στην παραγωγή του ελαιολάδου, που χορηγείται από την Ε.Ο.Κ. στους ελαιοπαραγωγούς, ενώ τέτοιος ρητός ορισμός ελλείπει από τις επίμαχες διατάξεις (βλ. ΣτΕ 4986, 2494, 336/2012, 91, 93/2011 7μ. κ.ά.). Σύμφωνα με τα ανωτέρω, το δικάσαν διοικητικό εφετείο ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε τη διάταξη του άρθρου 30 παρ. 1 του ν. 2040/1992. Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος ο λόγος αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται ότι κατά την έννοια της διατάξεως αυτής η ένδικη εισφορά επιβάλλεται μεν επί της καταβαλλόμενης στον παραγωγό τιμής κατά χιλιόγραμμο σύσπορου βαμβακιού, στην τιμή όμως αυτή δεν πρέπει να περιληφθεί και το ποσό της κοινοτικής ενισχύσεως που λαμβάνουν οι παραγωγοί του και ότι το δικάσαν διοικητικό εφετείο εσφαλμένα ερμήνευσε και πλημμελώς εφάρμοσε τη διάταξη αυτή.